

Kissan hypertyreossi eli kilpirauhasen liikatoiminta

Mikä on hypertyreossi?

Hypertyreossi eli kilpirauhasen liikatoiminta on yksi yleisimpiä vanhojen kissojen sairauksista. Potilaat ovat yleensä keski-ikäisiä tai vanhempia. Keskimääräinen sairastumisikä on 12-13 vuotta. Rodulla ja sukupuolella ei ole todettu olevan merkitystä sairauden esiintymiselle. Hypertyreosissa kissan aineenvaihdunta on kiihtynyt liiallisen kilpirauhashormonien tuotannon vuoksi. Hypertyreossi johtuu tavallisesti hyvänlaatuisesta kilpirauhasen laajentumisesta tai hyvänlaatuisesta rauhaskasvaimesta. Vain harvoin (1-3 %) hypertyreosin aiheuttajana on pahanlaatuinen kasvain.

Mitkä ovat hypertyreosin oireet?

Hypertyreosin oireet johtuvat kiihtyneestä aineenvaihdunnasta. Oireet voivat vaihdella lievistä voimakkaisiin. Hypertyreosia sairastava kissa on yleensä pirteä ja saattaa olla jopa normaalia aktiivisempi ja levottomampi. Kissa laihtuu lisääntyneestä ruokahalusta huolimatta. Harvinaisempaa on, että kissa on apaattinen ja ruokahaluton. Turkki on usein huonokuntoisen ja hoitamattoman näköinen. Yleisiä oireita ovat myös lisääntynyt juominen ja pissaaminen sekä oksentelu, ripulointi ja runsaat ulosteet. Eläinlääkärin tutkimuksessa saatetaan lisäksi todeta suurentunut kilpirauhanen, läähätys, hengitysvaikeudet, kiihtynyt sydämen syke ja sydämen laajentuma.

Miten hypertyreossi todetaan?

Hypertyreosia epäillään oireiden ja kaulalla mahdollisesti tuntuvan suurentuneen kilpirauhasen perusteella. Diagnoosi vahvistetaan verinäytteellä, josta todetaan seerumin kohonnut tyroksiinipitoisuus (T₄). Myös muut perusverinäytteet ja verenpaine tutkitaan, koska kilpirauhasen liikatoiminta vaikuttaa myös muiden elinten toimintaan.

Miten hypertyreosia hoidetaan?

Maailmalla kissojen hypertyreosin hoidossa käytetään radioaktiivista jodia kerta-annoksena. Hoito on yleensä parantava, nopea ja tehokas, mutta kallis ja vaatii säteilyvaaran vuoksi karanteenin. Suomessa tätä hoitoa ei ole tällä hetkellä mahdollista saada.

Suomessa paras hoito hypertyreootiselle kissalle on muuttuneen kilpirauhas kudoksen poisto leikkauksella. Ennen leikkausta kissan tila on kuitenkin normalisoitava kilpirauhaslääkityksellä. Leikkauksen mahdollisia komplikaatioita ovat hypotyreossi eli kilpirauhasen vajaatoiminta, kurkunpään halvaantuminen ja hypokalsemia. Hypotyreosia ja hypokalsemiaa hoidetaan elinikäisellä lääkityksellä.

Hypertyreosipotilaat ovat usein vanhoja kissoja ja niillä saattaa olla muitakin leikkauksen riskejä lisääviä sairauksia. Tällöin turvallisin hoitomuoto on usein elinikäinen lääkitys karbimazolilla. Lääke kulkeutuu kilpirauhaseseen ja estää siellä kilpirauhashormonien synteesiä. Lääke voi aiheuttaa sivuvaikutuksina unisuutta, oksentelua ja ruokahaluttomuutta. Oireet ilmaantuvat tavallisesti 4-8 viikon sisällä lääkityksen aloituksesta. Mikäli sivuoireita esiintyy, ottakaa yhteyttä eläinlääkäriinne.

HERTTONIEMEN
ELÄINLÄÄKÄRIASEMA
www.lemmikkilaakari.fi

Miten hoidon tehoa kontrolloidaan?

Ensimmäinen kontrollikäynti on neljän viikon kuluttua lääkityksen aloituksesta. Käynnin tarkoituksena on arvioida kissalle sopiva lääkeannos. Kontrollikäynnillä kissasta otetaan verinäyte seerumin tyroksiinipitoisuuden määrittämiseksi. Lisäksi tarvittaessa tutkitaan muita verinäytteitä ja mitataan verenpaine. Jatkossa kontrollikäyntejä suositellaan 3-6 kuukauden välein.

Mikä on hypertyreosin ennuste?

Ennuste riippuu kissan iästä, yleiskunnosta ja muista samanaikaisista sairauksista. Yleensä kissat vastaavat lääkehoitoon hyvin ja monen kissan elämänlaatua ja -pituutta saadaan lisättyä lääkityksellä.

Artikkelin kirjoittaja: Herttoniemen eläinlääkäriasema

© 2010 Herttoniemen eläinlääkäriasema. Tämän artikkelin kopioiminen osittain tai kokonaan on kielletty ilman Herttoniemen eläinlääkäriaseman lupaa.